

Roosevelt zahteva pravico, da sme licati narodno gardo na vežbo

Roosevelt pravi, da je uverjen, da varnost dežele zahteva vpoklic narodne garde in rezervnih častnikov k vojaški vežbi. To pravico more dati predsedniku samo kongres.

KONGRES DEŽUJEJO PROTESTI PROTI OBVEZNI VOJAŠKI VEŽBI

Washington, D. C., 29. jul. — Predsednik v pismu sicer ni omenil, koliko časa naj bi vežba narodne garde trajala, toda najbrže ne dlje kot eno leto. Ta moč, ki bi jo dal kongres predsedniku, bi bila v veljavi do 30. junija 1942. Narodne garde se ne bi smelo poslati drugam izven meja Zed. držav kot na Filipine.

Medtem se pa senat pripravljajo na debato radi obvezne vojaške vežbe. Senator Vandenberg pravi, da bo ljudsko mnenje preprečilo kongresu, da bi sprejel predlog o obvezni vojaški vežbi. Pravi, da ni še nikdar prejel toliko protestov od volivcev kot proti temu predlogu. Senator Taft iz države Ohio se je tudi pridružil onim, ki so proti obvezni vojaški vežbi.

Sam bo plačal vojakom morda tudi premijo na zavarovalnico in vknjižbo

Washington, D. C. — Zvezna vojska bo sprejela tudi zgorajšnji dodatek. Sicer pa vlada s tem ne bi došla tvegala, vsaj v začetku ne, ko bodo klicani k vojakom fantje pod 31 leti. Taki fantje, ki so še neoznjeni in nimajo oseb, za katere bi morali skrbeti, najbrže tudi nimajo posestev, na katere bi dolgovali prvo vknjižbo. Več slučajev pa bo radi plačevanja na zavarovalniške police in bo torej prav, da bo vlada to prevzela.

Da, da hladna sapica pihlja, pa ne tukaj!

Naš vremenski prerok, ki nam je zadnjih pet dni obljubuje dež in hladnejše vreme, je že na tem, da bo skočil iz kože in prerokovanje obesil na kol. Res je vela včeraj hladna sapica po Novi Mehiki, Arizoni in Texasu, pa ste jo čutili v Clevelandu? Mi že ne! Včeraj popoldne je toplomer zopet rogovilil okrog 93 stopinj in vremenski prerok pravi za danes, da "tolažbe najti sruči". Na zapadu so menda boljše ljudje, ker dež je včeraj ohladil Nebraska, del Iowe, vzhodno Minnesoto in zapadno Wisconsin. Žrtve vročine so dosegle število 658 oseb, 72 v državi Ohio.

Nočno parkanje avtov Clevelandska policija pravi,

da ne bo še s 1. avgustom začela ksanovati one, ki parkajo svoje avtomobile yso noč na cestah. Videti hoče, kako bo s predlogom councilmana McElroya, da se odpravi postava, ki prepoveduje parkiranje več kot štiri ure na cesti ponoči. Torej za enkrat še ne bo "tiketov."

Za več WPA del

Clevelandski župan Burton bo šel v petek v Washington, kjer bo protestiral radi znižanja števila WPA delavcev v tem kraju. Dokazal bo, da je bilo znižanje števila WPA delavcev v okraju Cuyahoga večje, kot v kateremkoli drugem okraju v Zed. državah.

Delo bodo izgubili

si mestni uslužbenci, ki niso državljanji, bodo morali 15. avgustom zapustiti mesto ali službo. Tako je odločil včeraj civilna komisija.

NAJNOVEJŠE VESTI

O, ti hudoba, ti!
New York. — Harrison Matthews, star 53 let, čaka na obravnavo, kjer se bo moral zagovarjati radi nezastisanega denarja, ker je svojo ženo posadil na razbeljeno peč in to v teh dneh, ko je kazal toplomer 98 stopinj, ne da bi kdo kuril pod njim. Modra obsodba bi bila, če bi možaka posadili za nekaj časa na isto peč pri enaki gorkoti.

NOVI GROBOVI
Rose Mirtel
Danes zjutraj ob 3:30 je preminula v Warrensville sanatoriju Mrs. Rose Mirtel roj. Merhar, iz 9202 St. Catherine Ave. Pogreb ima v oskrbi Louis L. Fertolia. Podrebnosti jutri.

Mildred Gorup
Včeraj je umrla Mildred Gorup, hčerka Mr. in Mrs. John Gorup iz 898 E. 207th St. Podrebnosti poročamo jutri. Pogreb ima v oskrbi August F. Svetek.

CIO nasprotuje obvezni vojaški vežbi v U.S.

Washington, D. C. — John L. Lewis, načelnik delavske organizacije CIO je vrgel vsj svoj vpliv proti sprejetju obvezne vojaške vežbe v Zed. državah. Lewis je rekel, da je njegova organizacija (CIO) nasprotna obvezni vojaški vežbi v mirnih časih. Mr. Lewis, ki je imel dolg razgovor z senatorjem Wheelerjem iz Montane, je rekel, da v polnem soglasja z Wheelerjem glede obvezne vojaške vežbe.

Senator Wheeler, ki je tudi nasprotnik tega, je rekel, da je dobil že več kot 2.000 pisem od farmarskih, delavskih in cerkvenih skupin, ki nasprotujejo prisilni vojaški vežbi, ki urgirajo senatorja, naj se bori proti temu v senatu. Senator Sheppard iz Texasa je pa izjavil, da bo kongres sprejel ta predlog z veliko večino.

Po dobitke naj pridejo

Na nedeljskem pikniku društva Ložka dolina so bile odmerjene nagrade sledečim: J. Lube, Mrs. Jakopič, E. Lužar, F. Zaller, G. Snyder, J. Asseg, M. Arsh, F. Kocin, T. Bostiančič, E. Ahlin, F. Berk. Nagrade se bodo oddajale jutri večer od 7 do 8 zvečer v Knausovi dvorani. Vsak naj prinese svojo številko s seboj.

Nemci vežbajo nove vrste padalnikov

Berlin. — Nemški padalniki ali parašutarji, katere vozijo nemška letala v sovražne dežele in jih tam spuščajo z padali na tla, se zdaj trenirajo za nove vrste napade. Dozdaj so jih spuščali na tla na kakšni prazni zemlji, odkoder so se potem spustili do bližnjega mostu in ga razdeljali, ali do kake druge javne naprave, katero so uničili in tako olajšali prodiranje nemškim četam.

Zdaj pa trenirajo te padalnice tako, da se bodo spustili s padali na tla v sovražni deželi naravnost na hišne strehe. Imeli bodo s seboj pripravne, da bodo lahko predrli streho in prišli v notranjost poslopja. Imeli bodo tudi svileni vrvice, ki bo tenka, toda močna dovolj, da se bodo po tej spustili s strehe na tla.

Tovarna je odslovila 18 Nemcev

Willkie bo vodil veliko kampanjo v solidno demokratskem jugu

Atlanta, Ga. — Predsedniški kandidat Wendell L. Willkie, je naznanil, da bo imel agresivno politično kampanjo v južnih državah, ki so sicer solidno demokratske. To bo prvič od leta 1928, da bodo poskušali republikanci naskočiti demokratsko trdnjavo na jugu. Po zadnji demokratski konvenciji v Chicagu, ki se je zaključila 19. julija, so se pojavili naepkrat Willkievi politični klubi v južnih državah, vse od Virginije do Louisiane.

V prvi vrsti se bo skušalo dobiti stare demokrate, ki so v principu proti tretjemu terminu in pa one, ki so nezadovoljni, ker je podpredsedniški kandidat Wallace bivši republikanec.

Včeraj je dobil Willkie iz San Diego, Cal., brzojav od Claude Chandlerja, da bo delal za njegovo izvolitev. Chandler je delal 1932 in 1936 za izvolitev Roosevelta v tem kraju.

Za kulturo

K "Glasbeni Matici" so zopet pristopili kot ustanovni člani, jugoslovanski konzul Dr. James W. Mally, Mr. Joseph Plevnik, Dr. F. J. Kern in Mr. J. J. Cedilnik. Kot podporni člani so pristopili: Mr. J. N. Rogelj, Mr. Anton Terbovec, Mr. Louis Ule, Mr. Al Milavec, Mr. John Centa, Miss Anne Erste, Mr. Louis Erste, Mrs. Rose Popovich, Mrs. Anica Franks, Mr. Peter Franks, in Mr. Frank Oglar, vsi iz Clevelanda. Nadalje Mr. in Mrs. John Stergar iz Painesville, Ohio, in Mr. Anton Perušek iz Maple Heights, Ohio.

Rusija gradi največjo mornarico sveta

Moskva. — Mornariški komisar Kuznetsov zatrjuje, da ima sovjetska Rusija v načrtu zgraditi največjo bojno mornarico na svetu. Ze danes se Rusija šteje, da ima največje število podmornic izmed vseh veselih sveta in v tem letu se bo dodalo bojni mornarici še 168 ladij. Lansko leto je Rusija zgradila 112 ladij, velikih in majhnih. Rusija namerava imeti v kratkem največjo armado, največjo zračno silo in največjo bojno mornarico.

Pozdravi iz Willarda

Iz slovenske farmarske naselbine v Willard, Wis. pošilja pozdrave Viljem Eisenhardt iz Loraina, O., ki se nahaja tam na počitnicah pri družini Mr. in Mrs. Anton Debevec.

Precinkni načelniki se odpovedujejo radi službe

Včeraj se je odpovedalo pet precinktnih načelnikov uradu, zadnji teden pa 20 radi sodnijske določbe, da noben mestni ali okrajni uslužbenec ne sme biti aktiven v politiki. Ti bivši precinktni načelniki imajo službo in delo pri mestu, ali v kakem okrajnem uradu in raje, kot bi izgubili delo, so se odpovedali politiki.

Druga obletnica

V sredo 31. julija ob osmih se bo brala v cerkvi sv. Vida zadušnica za pokojnim Johnom Muehlich v spomin 2. obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Seja škranjčkov

Nocoj ob 7:30 se vrši važna seja mlad. pevskega zbora Škranjčki radi izleta, ki se vrši 11. avgusta.

Tovarna je odslovila 18 Nemcev

Willkie bo vodil veliko kampanjo v solidno demokratskem jugu

Atlanta, Ga. — Predsedniški kandidat Wendell L. Willkie, je naznanil, da bo imel agresivno politično kampanjo v južnih državah, ki so sicer solidno demokratske. To bo prvič od leta 1928, da bodo poskušali republikanci naskočiti demokratsko trdnjavo na jugu. Po zadnji demokratski konvenciji v Chicagu, ki se je zaključila 19. julija, so se pojavili naepkrat Willkievi politični klubi v južnih državah, vse od Virginije do Louisiane.

V prvi vrsti se bo skušalo dobiti stare demokrate, ki so v principu proti tretjemu terminu in pa one, ki so nezadovoljni, ker je podpredsedniški kandidat Wallace bivši republikanec.

Včeraj je dobil Willkie iz San Diego, Cal., brzojav od Claude Chandlerja, da bo delal za njegovo izvolitev. Chandler je delal 1932 in 1936 za izvolitev Roosevelta v tem kraju.

Za kulturo

K "Glasbeni Matici" so zopet pristopili kot ustanovni člani, jugoslovanski konzul Dr. James W. Mally, Mr. Joseph Plevnik, Dr. F. J. Kern in Mr. J. J. Cedilnik. Kot podporni člani so pristopili: Mr. J. N. Rogelj, Mr. Anton Terbovec, Mr. Louis Ule, Mr. Al Milavec, Mr. John Centa, Miss Anne Erste, Mr. Louis Erste, Mrs. Rose Popovich, Mrs. Anica Franks, Mr. Peter Franks, in Mr. Frank Oglar, vsi iz Clevelanda. Nadalje Mr. in Mrs. John Stergar iz Painesville, Ohio, in Mr. Anton Perušek iz Maple Heights, Ohio.

Rusija gradi največjo mornarico sveta

Moskva. — Mornariški komisar Kuznetsov zatrjuje, da ima sovjetska Rusija v načrtu zgraditi največjo bojno mornarico na svetu. Ze danes se Rusija šteje, da ima največje število podmornic izmed vseh veselih sveta in v tem letu se bo dodalo bojni mornarici še 168 ladij. Lansko leto je Rusija zgradila 112 ladij, velikih in majhnih. Rusija namerava imeti v kratkem največjo armado, največjo zračno silo in največjo bojno mornarico.

Pozdravi iz Willarda

Iz slovenske farmarske naselbine v Willard, Wis. pošilja pozdrave Viljem Eisenhardt iz Loraina, O., ki se nahaja tam na počitnicah pri družini Mr. in Mrs. Anton Debevec.

Precinkni načelniki se odpovedujejo radi službe

Včeraj se je odpovedalo pet precinktnih načelnikov uradu, zadnji teden pa 20 radi sodnijske določbe, da noben mestni ali okrajni uslužbenec ne sme biti aktiven v politiki. Ti bivši precinktni načelniki imajo službo in delo pri mestu, ali v kakem okrajnem uradu in raje, kot bi izgubili delo, so se odpovedali politiki.

Druga obletnica

V sredo 31. julija ob osmih se bo brala v cerkvi sv. Vida zadušnica za pokojnim Johnom Muehlich v spomin 2. obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Seja škranjčkov

Nocoj ob 7:30 se vrši važna seja mlad. pevskega zbora Škranjčki radi izleta, ki se vrši 11. avgusta.

Drastično čiščenje delavcev, ki so bili aktivni v ameriško-nemškem Bundu. Vsi odpušteni delavci trdijo, da so bili vedno lojalni Zed. državam.

Willoughby, O. — Ohio Rubber Co. v tem mestu je odslovila 18 delavcev nemškega rodu. Odsloviitev je prišla po preiskavi vladnih agentov, ki so dlje časa zasledovali njih aktivnost v ameriško-nemškem Bundu. Tovarniški uradniki nočejo podati nobene izjave, kot da se je odsloviitev teh delavcev izvršila v dobrobit tovarne, naselbine in dežele.

Vseh 18 odslovljenih delavcev je nemškega pokolenja. Več od teh jih trdi, da so ameriški državljanji. Zvezni agentje so odkrili shajališče tega Bunda na 110 akrov obsežni farmi na Lake Road, severno od Willoughby. Tukaj so se člani Bunda zbirali za vežbo v korakanju in streljanju in to pod nemško zastavo.

Na farmi je gozd in ima tudi obrežje ob jezeru. Farma je last nekega Johanna Husmanna, ki je tudi med odpuščenimi delavci. Ta je izjavil, da so vse obdolži-

UMRL JE V JULIJU, KOT JE 25 LET TRDIL

Dunn, N. C. — Carson Surles je pripovedoval že celih 25 let svojim prijateljem, da bo umrl v mesecu juliju 1940. Pred enim letom se je že pogodil s pogrebnikom in kupil si je grob na pokopališču. Pred tremi meseci je naročil pridigranju, kako naj govori pri njegovem pogrebu. Zadnji pondeljek je obiskal vse svoje sorodnike, prijatelje in znance in vzel od njih slovo. Zadnji četrtek je izruval ves plevel na svojem grobu.

V soboto dopoldne je rekel svojem delodajalcu, da bi šel rad domov, ker napočil je dan njegove smrti. Sel je domov, se vlegel in ob 2:30 popoldne je umrl.

Surles je pripovedoval, kako se mu je v boleznih pred 25 leti prikazal Bog, katerega je prosil, naj ga še pusti pri življenju. Bog da ga je uslišal, toda mu je rekel, da bo moral umreti predno bo dopolnil 60. leto. In 60. leto bi bil dosegel 18. avgusta letos. Zdravniki, ki je truplo pregledali pravi, da še ni pronašel vzroka smrti, toda zatrdir pa je, da je samomor izključen.

Rusija gradi največjo mornarico sveta

Moskva. — Mornariški komisar Kuznetsov zatrjuje, da ima sovjetska Rusija v načrtu zgraditi največjo bojno mornarico na svetu. Ze danes se Rusija šteje, da ima največje število podmornic izmed vseh veselih sveta in v tem letu se bo dodalo bojni mornarici še 168 ladij. Lansko leto je Rusija zgradila 112 ladij, velikih in majhnih. Rusija namerava imeti v kratkem največjo armado, največjo zračno silo in največjo bojno mornarico.

Precinkni načelniki se odpovedujejo radi službe

Včeraj se je odpovedalo pet precinktnih načelnikov uradu, zadnji teden pa 20 radi sodnijske določbe, da noben mestni ali okrajni uslužbenec ne sme biti aktiven v politiki. Ti bivši precinktni načelniki imajo službo in delo pri mestu, ali v kakem okrajnem uradu in raje, kot bi izgubili delo, so se odpovedali politiki.

Druga obletnica

V sredo 31. julija ob osmih se bo brala v cerkvi sv. Vida zadušnica za pokojnim Johnom Muehlich v spomin 2. obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Seja škranjčkov

Nocoj ob 7:30 se vrši važna seja mlad. pevskega zbora Škranjčki radi izleta, ki se vrši 11. avgusta.

Drastično čiščenje delavcev, ki so bili aktivni v ameriško-nemškem Bundu. Vsi odpušteni delavci trdijo, da so bili vedno lojalni Zed. državam.

Willoughby, O. — Ohio Rubber Co. v tem mestu je odslovila 18 delavcev nemškega rodu. Odsloviitev je prišla po preiskavi vladnih agentov, ki so dlje časa zasledovali njih aktivnost v ameriško-nemškem Bundu. Tovarniški uradniki nočejo podati nobene izjave, kot da se je odsloviitev teh delavcev izvršila v dobrobit tovarne, naselbine in dežele.

Vseh 18 odslovljenih delavcev je nemškega pokolenja. Več od teh jih trdi, da so ameriški državljanji. Zvezni agentje so odkrili shajališče tega Bunda na 110 akrov obsežni farmi na Lake Road, severno od Willoughby. Tukaj so se člani Bunda zbirali za vežbo v korakanju in streljanju in to pod nemško zastavo.

Na farmi je gozd in ima tudi obrežje ob jezeru. Farma je last nekega Johanna Husmanna, ki je tudi med odpuščenimi delavci. Ta je izjavil, da so vse obdolži-

tvje absolutna laž. On je prišel v Zed. države leta 1927 in je postal ameriški državljan leta 1935.

Rekel je: "Ni pošteno, da se nas odslovi od dela radi tega, ker smo nemškega pokolenja. Jaz sem navaden delavec in nimam časa, da bi se ukvarjal z aktivnostjo Bunda. Vprašal sem, zakaj sem bil odslovljen, toda mi ne povedo vzroka. Menda samo zato, ker smo Nemci."

Ko so ga vprašali, zakaj je na njegovi farmi vedno toliko obiskovalcev, je rekel, da daje farmo v najem ljudem iz mesta za piknike in kopanje.

Vladni agentje so v tajnem razgovoru naročili županu Toddu iz Willoughby, naj pazi na gibanje članov tega Bunda, ki žive v okolici. Župan Todd je rekel, da je prepričan, da bi vodstvo tovarne ne odslovilo teh ljudi, če bi ne bilo dovolj vzroka za to, ki so ga predložili vladni agentje po natančni preiskavi.

Morilec se veseli smrti

Fairford, Fla. — Herbert Goddard, ki je danes umrl na električnem stolu radi umora neke višješolske dijakinje, je rekel, da je vesel dneva, ki bo njegov zadnji v tem življenju. "Trpel sem že dovolj in vesel bom, ko bo napočil jutrišnji dan," je rekel v nedeljo šerifu, ko mu je ta prebral smrtno obsodbo. Šerif, ki bo po postavi spustil električni tok v obsojenca, mu je nato rekel: "Dobil ne boš nič drugega kot to, kar si zaslužil."

Nadaljnih 1000 otrok pride iz Anglije

London. — Ameriški odbor za oskrbo evropskih otrok, je sklenil, da pošlje iz Anglije 1.000 nadaljnjih otrok v Zed. države, če se bo moglo dobiti kako ladjo za prevoz. Otroke bi se odposlalo v prihodnjih treh tednih.

Važna seja

Danes ob osmih zvečer se vrši mesečna seja Kluba Ljubljana v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

IZ NASIH NASELBIN

Detroit, Mich. — Frank Bole se je moral podvreči operaciji in se nahaja v bolnišnici Grace.

Grass Valley, Calif. — Tu je 13. julija umrl Frank Petač, star 64 let in doma iz Virja pri Medvodah nad Ljubljano. Tu zapuščila žena, tri sinove in hčer, v West Newton, Pa., pa bratranca.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00. Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po razmaščilih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$7.00. Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year. U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months. Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months. European subscription, \$7.00 per year. Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88 No. 178 Tues., July 30, 1940

Pripravljeni moramo biti

Ta teden se bo vršila v senatu Zed. držav velika debata, če se vpelje obvezna vojaška vežba, ali ne. Nekateri senatorji so se že oglasili, da se bodo borili z vso močjo proti temu radi prepričanja, da bi prisilna ali obvezna vojaška vežba za vedno pogazila demokracijo v tej deželi. Senator Vandenberg se je izjavil, da ta korak deželne obrambe še ni potreben, medtem ko pravi senator Norris, da bi bila obvezna vojaška vežba v nasprotju osebne svobode ameriškega naroda.

Tako bomo slišali debato v senatu za in proti. Nekateri vidijo potrebo, da se začnemo pripravljati že sedaj proti eventualnim napadom, drugi trdijo, da ni še nobene nevarnosti. Predsednik Roosevelt priporoča, da ne smemo čakati niti trenutka več in mcramo takoj začeti vežbati naše fante v vojaški vedi.

Vprašanje je, kdaj je čas, da se začne zbirati in vežbati armado? Ali tedaj, ko sovražnik že trka na vrata, ali tedaj, ko si pripravljaja pot do nas s tem, da podjarmlja eno deželo za drugo?

Zed. držav ne more sovražnik nikdar podjarmiti, trdijo nekateri. Spomnimo se, da so tudi Francozi rekli, da Nemci ne morejo nikdar preko Maginot linije. Videli smo, kako močno se je izkazala ta obrambena linija, ki je stala Francoze \$500,000,000. Toliko je zalegla kot navaden plot iz remeljnov.

Francija je svečano obljubila, da ne bo njena mornarica nikdar padla Nemcem v roke. To je govoril premier Reynaud. Pa je prišla druga vlada, kateri na čelo je stopil 84 letni maršal Petain in sklenila je z Nemčijo mirovno pogodbo, v kateri je izročila Nemčiji vso mornarico. Da ni padla vsa ta mornarica Nemcem v roke, so preprečili Angleži, ki so jo sami prej pograbili.

Anglija tudi pravi, da se njena bojna mornarica ne bo nikdar podala. Toda, kadar bo prišlo do tega, da bo stala Anglija pred faktičnim razdejanjem, bodo tudi Angleži raje predali mornarico, kot bi pa žrtvovali svoje žene in otroke. In potem bo stala ameriška bojna mornarica samo proti nemški, italijanski in japonski. Pri tem se pa ne sme pozabiti, da bi tudi Rusija hotela del plena, ker Stalin že sedaj željno gleda na Alasko z ruskih otokov, ki so samo 10 milj od ameriškega teritorija.

Evropska vojna še ni stara eno leto in vidimo kaj vse se je zgodilo v Evropi. Tudi tam so bile svobodne in demokratske dežele, ki se niso hotele pripravljati na vojno, ker so bile trdno prepričane, da jih sovražnik ne bo napadel. Saj so poskušale biti nevtralne, brigajoč se samo za svojo deželo, ne vtikajo se na levo ne na desno v razmere svojih sosedov. Ko je prišel trenutek, je planil sovražnik v njih dežele in jih v par urah ali dneh zasedel. Potem je postavil v teh podjarmljenih deželah svoje vlade in svoje zakone ter začel meriti nekdanj svobodnim narodom vsakdanji živež, da je lahko vzdel drugo za nemško vojsko.

Vse to vidimo in slišimo tudi tukaj in še vedno pravimo, da ni še prišel čas, da bi se začeli pripravljati. Ti možje, ki ne vidijo potrebe priprav, so sicer pošteni in patriotični možje. Pošteni in patriotični so bili tudi voditelji onih evropskih držav, ki so padle sovražniku v žrelo, ker dežela ni bila pripravljena za vojsko ali za dovolj močno obrambo.

Tu ni vprašanje pčtenosti in patriotizma, ampak je vprašanje strategije in pogleda v bodočnost. Dežela se bo izognila vojni samo tedaj, če bo imela dovolj orožja in dovolj veliko armado, da je sovražnik ne bo upal napasti. Močnega in do zob oboroženega si ne upa nihče napasti, slabiča pa vsak.

Narod brez pravic

Nad 7,000 podpisov je bilo nabranih v Euclidu proti zgradbi hišnega projekta. Teh 7,000 podpisov zastopa 90 odstotkov vseh državljanov v tem mestu, ki so odločno proti temu, da bi se postavilo tukaj hišni projekt, ki bi obsegal 214 hiš, ki bi bile proste vsakih davkov. In vendar, kot se vidi, ne pomagajo vsi protesti nič. Takozvana Housing Authority gre naprej in kupuje parcele ter trdi, da bo še pred zimo začela z gradnjo.

Zveza davkoplačevalcev je šla na okrajno sodnijo, da bi ustavila gradnjo. Sodnik Skeel je rekel, da ne more napraviti ničesar, ker je euclidska mestna zbornica odobrila ta hišni projekt in župan Sims je podpisal pogodbo za zidavo. Torej se Housing Authority opira na pogodbo z mestom, a davkoplačevalci nimajo v rokah nič, razen tega, da so proti zidavi. Vprašanje je, kaj več zaleže: ali volja župana in mestne zbornice, ali volja naroda? Na okrajni sodnji se je videlo, da volja naroda ne pomeni nič. Zveza davkoplačevalcev je nesla zadevo na prizivno sodnijo. Kako bo ta odločila, se še ne ve. Toda že to, da Housing Authority ne čaka odloka prizvne sodnije, ampak kupuje parcele kar naprej kaže, da si je svesta zmage.

Mi ne vemo in narod v Euclidu ne ve, kaj leži za vsem tem. Zakaj sili Housing Authority s to zidavo navzlic temu, da ve, da je narod proti? Vse to kaže, da davkoplačevalci nimajo nobene besede in nobenih pravic. Ena oseba na županskem stolu in nekaj mestnih councilmanov dela kar hoče.

BESEDA IZ NARODA

Iz Collinwooda

Prihodnjo nedeljo, 4. avgusta imamo farni piknik fare Marije Vnebovzete. Piknik se vrši na Pintarjevi farmi. Za vse tiste, ki nimate svojih avtomobilov, bodo pripravljene busi, kateri bodo čakali pred cerkvijo, da vas odpeljejo na prostor piknika.

To je edini piknik naše fare v tem letu in zato pa želimo, da bi se ob tej priliki pokazali vsi farani fare Marije Vnebovzete. Ob tej priliki bomo dajali tudi lepa darila, nad vse pa bo gotovo privlačno darilo "Pontiac Sedan," s katerim se bo eden izmed navzočih odpeljal domov. Poleg tega pa bomo dajali tudi nagrade v gotovini.

Vabljeni ste vsi znanci in prijatelji in ne samo iz naše fare, ampak tudi od drugod. Pridite na ta piknik, da tukaj zopet obnovimo naša stara znanstva in prijateljstvo. Pričakujemo vas v velikem številu in vam kličeemo na veselo in gotovo svidenje.

Odbor fare, Marije Vnebovzete, Collinwood, O.

Podružnica št. 14 SZZ

Skupno romanje v Lemont je bilo prav prijazno. Veliko število članice naše podružnice se je udeležilo tega izleta in ravno tako tudi od drugih podružnic. Tako prijatno se človek počuti v domači družini. Vse članice so bile videti zadovoljnih obrazov. Saj tako je tudi prav, da se včasih podamo na kakšno pot, da vsaj za en čas pozabimo na vsakdanje skrbi.

Pred leti smo se pogovarjali, kadar smo se sešli, od kje si ti in ti iz starega kraja, sedaj se pa že obrača in že se vprašujemo od katere podružnice je katera in se takoj spoznamo. To je zopet lep dokaz zakaj smo v slovenski ženski organizaciji in zakaj nam je potrebno, da smo skupaj. Le naprej, drage Slovenke, katera še ni pri nas, naj pride, da nas bo več.

Članice naše podružnice prav prijazno prosim, da se udeležite prihodnje redne seje 6. avgusta, ker imamo na dnevnem redu več važnih stvari in je dobro, da bi nas bilo več skupaj. Prosim vas pa tudi, da poravnate svoj assessment, posebno tiste, ki ste zaostale. Pobiram na seji in potem še vsakega 25. v mesecu v dvorani in tudi na domu ste vedno dobrodošli. Doma sem vsak čas 25., 26., 27. in 28. Torej imate prav lepo priliko, da, lahko poravnate svoj assessment. Meni je nemogoče kolektati posamezno, ker imam tudi jaz dovolj dela doma in tudi s podružnico, ker sedaj je precej večje število članic. Sestrski pozdrav in na svidenje,

Frances Medved, tajnica.

Milijarda

Običajno izgovarjamo ime "milijarda" zelo lahkomišelnost, kakor nekaj vsakdanjega. Kakor znano, pravimo Evropejci milijarda tisoč milijonov, dočim je milijon milijonov bilijon. Kdor bi rad natančneje poznal te številke, naj poskusi šteti do milijarde. Kdor ima zelo namazan jezik, bi vtegnil v eni sami minuti naštet do 200 in v dobi četrty ure do tisoč. Za štetje do 40,000 bi rabil 20 ur, za 400,000 že 400 ur, moral bi namreč izgovarjati vse številke s polnim besedilom, za 4 milijone 8,000 ur, za eno milijardo pa nekaj več kakor 600 let. Seveda je to nekaj nerodno opravilo in smo prav gotovi, da se ga noben izmed naših čitateljev ne bo postopil.

In vendar bodo morali davkoplačevalci vzdrževati mestno postrežbo za ta hišni projekt. Ali bi ne bilo pravično, da bi imeli pri tem besedo? Ali se župan Sims in mestna zbornica zavedajo, kaj so napravili narodu na rame? Ali smo prišli že tako daleč, da imamo samo še dolžnosti, pravic pa nič?

EUCLID RIFLE CLUB

Zadnje sredo je bila velika nevarnost, da se našo blagajno popolnoma osuši. Še nikdar nisem videl našega predsednika Jima v takih skrbih in še meni se je enako storilo, ko sem ga gledal, kako je štel razstreljene golobe pri treh strelcih, ki so se zarotili, da jih bodo napravili po 25. Klub ima namreč v pravilih, da plača vsakega mu, ki se mu posreči ali ponesreči vsaj enkrat na leto, da jih zdrobi vseh 25, pet dolarjev iz blagajne. In trije so bili, kot rečeno, ki so se zarotili, da bodo živeli za en dan na občinske stroške. Ti trije so bili: Tone Baraga, John Klaus in Frank Kramer.

Pok, pok, pok, so padali golobi, zdrobljeni v prah in pepel. In bolj ko so golobi padali, bolj tiho je postajalo v zaledju. Drugača ničem slišal kot dva komarja, ki sta sedela na naši kantini in si brusila šila za poznejšo invazijo po naših gleznjih, nosovih in ušesih.

Vsak izmed strelcev jih je že imel na vesti po 20. Samo še pet vsak in trije finfarčki bodo leteli iz reliefne blagajne. Pogledal sem predsednika Jima. Videl sem natančno, da je hotel nekaj reči, pa je usta samo odprl in zopet naglo zaprl. Po obrazu mu je tekel pot v debelih sragah in cigara se je sama kadila med njegovimi prsti.

Tedaj se je usoda omeščala in nam prinesla olajšanje. Klaus je namreč prvega zgrešil. Takoj za njim pa Baraga enega. Predsednik Jim je bil tako vesel, da je naglo vtaknil v usta goreč konec cigare, grdo pljunil, cigaro obrnil v pravo smer in zadovoljno rekel: aha! Klaus je kmalu potem zgrešil še enega, Kramer je pa zadel naprej, kot bi bila usoda vsega sveta odvisna od tega.

Baraga in Klaus sta končala, prvi s 24 točkami, drugi z 23. Kramer je imel še en strel. 24 jih je že imel v malhi, kaj bo zdaj? Vse napeto čaka. Prikaže se golob. Francelj Kramerjev pomeri, zamiži in tresk, zadnji in 25. golob se je razlezel, kot bi vrgel kamen v šipo.

Vsi smo zavpili: hura! čeprav se je videlo med temi glavami mnogo nevošnjivosti in hudobije. Predsednik Jim je vzel blagajniku pet bankovcev po en dolar, se vstopil pred zmagovalca in mu v ginjenih besedah čestital, nato mu pa izročil zaslužek. Ko mu je našteval bankovce, sem videl, kako so se mu tresle roke. Le kaj bi bilo, če bi bil moral kar trem odrajtovati nagrade, pa še v taki vročini? Ne verjamem, da bi bil Jim to prenesel, ker tako zvesto skrbi za blagajno. Se reče, saj rad prizna vsakemu kar mu gre in je ponosen na fante, ki dobro streljajo, pa vendar najraje vidi, da ostane blagajna velika in močna. Saj nazadnje 24 ni dosti manj kot 25, pa se vendar prihrani en petak.

Streljali smo pa takole:

Mandel	15
Gubane	16
Kramér	25
Kunstelj	15
Oven	13
Baraga	24
Klaus	23

Plješec	12
Kastelic	21
Dolenc	21
Debevec	19
Sepic	18
Spenko	15
Setina	22
Jelerčič	16

Milimeter

Če gledamo nazaj v zgodovino tehnike, je prav za prav težko najti tisti dogodek, oziroma iznajdbo, ki je sprožila velikansko delo, ki je ustvarilo današnjo tehniko. Gotovo je, da bi bilo človeško prizadevanje na tem področju zastalo Bog ve kje, če ne bi poznali recimo parnega stroja. Toda če gledamo prve poskuse Papina, ki svojih zamisli ni mogel uresničiti, ker so mu že pri prvem obratu popokale cevi, in prizadevanje Watta, ki je poleg vseh teoretičnih težkoč moral o tem ustvariti točno izdelan parni valj in valju primeren bat, oboje iz snovi, ki naj bi v pari dovolj dolgo zdržale, bomo spoznali, da sta se morali obenem s pogonskim strojem razvijati tudi obdelava in izdelava snovi. Še večji pomen kakor v prvih začetkih pa je dobilo obdelovanje materialov, ko so se začeli pogonski stroji uveljavljati v vsakdanjem življenju, ko so zrasle iz tal prve tovarne in so stroji začeli nadomeščati obrtniško izdelavo. Pri obrtniški izdelavi je mojster sodeloval pri izdelavi predmeta prav od začetka, dokler ni izdelek zapustil delavnice. Pozneje pa je ta način dela izpodrinilo v industrijski izdelavi "tekoče" delo. Posameznik je dobil v izdelavo samo še določeno delo na kakem predmetu, ki pa je moralo biti izdelano natančno po načrtu, sicer se izdelani kosi ne bi skladali pri montaži. Vzemimo recimo avtomobil. Ali si moremo misliti, da bi polomljen del, ki ga hočemo zamenjati, morali še prej piliti, žagati, tolči in vtati, da bi lepo pristojal na prejšnje mesto? S "tekočim" načinom dela je natančnost pri izdelavi dobila čisto poseben pomen. Natančnost je še otežočena s serijsko proizvodnjo. Brez natančne serijske izdelave pa danes ne bi imeli poceni biciklov, motornih koles, avtomobilov itd. Natančna izdelava je torej tudi neposredna posledica pospešenega izdelovanja v velikih količinah.

Danes se v mnogih obratih računata, da odpade na samo izdelavo predmeta komaj štiri deset odstotkov delovnega časa, medtem ko odpade na merjenje in kontrolo šestdeset odstotkov dela. Seveda se za merjenje rabijo primerna orodja. V teku uporabe se tudi merilna orodja izrabijo in jih je treba od časa do časa preizkusiti. Pri preizkušnji merilnih orodij pa človeško oko odpove. Tukaj ni več merodajen milimeter, ampak samo njegovi majhni deli. Zato lahko kontrolna merila preizkušamo samo na zelo natančnih aparatih za merjenje. Pri takih merilih prihajamo često v območje fizikalnih zakonov, ki jih v navadnem življenju niti ne slutimo. Dvoje končnih ploskev, ki v takem stroju predstavljata mejo, do katere merimo, sta zbrušeni tako natančno, da predstavljata najpopolnejšo zrčalo. Razdalja med njima je določena z natančnostjo nekaj desetstisočink milimetra. Aparat se da nastaviti za posamezno merilo, od katerih vsako posebej kaže svojo natančno določeno dolžino. Za prakso seveda ni potrebno, da bi imeli do 100 milimetrov dolžine vse možnosti, ki nam jih lahko da tako natančno merjenje. Do 100 milimetrov nam zadošča "samo" 142 različnih mer. Najmanjšo "dolžino," ki jo tak aparat pokaže, je četrtrinka milimetra. Pri končnih ploskvah aparata lahko zasledujemo

prav zanimive pojave. Če kontroliramo merilno pripravo, ki ima ravno tako natančno zbrušene ploskve kakor aparat sam, se obe ploskvi (med katerima je lahko v najslabšem primeru zaradi nevarnosti komaj nekaj desetstisočinke milimetra prostora) tako prilepita druga ob drugo, da je potrebna precejšnja sila, če hočemo ploskve ločiti. Z začudenjem opazimo, da je sila, s katero sta se ploskvi v nekaj sekundah sprileli, mnogo večja, kakor bi bila sila elektromagneta. Če bi pa pustili ploskve drugo k drugi strani nekaj dni, bi videli, da jih s preprostimi sredstvi sploh ne moremo več ločiti. Šele z močnimi udarci ali pa z zelo veliko silo bi oba predmeta lahko razklenili, pri tem pa bi opazili, da končni ploskvi, ki sta se zlepili, nista nič več zrcalno gladki, kakor prej, ampak da sta druga iz druge iztrgali posamezne končne materiale, tako da v pokvarjeni zrcalni ploskvi vidimo primerno grobo površino. Površini obeh predmetov sta bili tako natančno zglačeni, da je ob dotiku začel material iz enega predmeta pronicati v drugega, pojav, ki ga drugače lahko dosežemo samo z velikim pritiskom ali močnimi udarci, če obenem oba kosa jekla dovolj razžarimo.

Avioni proti tankom

Od svetovne vojne, to je, odkar je nastopil razvoj letalstva zmagoslavno pot, so obstali vojaški strokovnjaki pred novim, a važnim in do sedaj še nepreizkušenim orožjem, pred letali.

Vojaško vrednost letal so zelo različno ocenjevali. Nekateri strokovnjaki, in to predvsem letalci v Nemčiji in Italiji, so prerokovali, da bodo letala doseđani način vojskovanja popolnoma predurčala. In res je bilo že pri zasedbi Abesinije videti, kako važno je letalstvo v moderni vojni. Nekateri italijanski strokovnjaki so celo zagovarjali misel, da bi se ustanovilo pravo zračno brodogojstvo, ki naj bi nastopalo samostojno, tako kot nastopa mornarica. Zračno brodogojstvo naj bi zasejalo nered v sovražno zaledje, porušilo naj bi prometne zveze, onemogočilo organizacijo odpora in zbegalo civilno prebivalstvo. Kak pomen ima tako bojevanje v praksi, nam je pokazal potek bojev, ki so se zadnjega pol leta bojevali v Evropi.

Letalstvo je v marsičem spremenilo tudi bojevanje na kopnem. Zdaj nimamo več bombardiranja in juriša brez letal. Poleg letal pa so vtisnili današnjim bojem posebno sliko tanki. Zanimivo je, da se je izkazalo kot najboljše sredstvo, ki ga uporabljajo v boju proti tankom, letalo.

Nov način borbe proti tankom z letali so najprej preizkusili na Poljskem.

V boju proti tankom se danes pri pehoti največ uporabljajo težke strojnice, katerih kaliber ne preseže 12 mm. Vendar se je pokazalo, da pehota sama tudi s takim orožjem ne more zadržati prodiranje bojne gredice voza. Avioni pa imajo to prednost, da le tako obvladajo tanke iz zraka, da jih lahko zasledujejo in da jih v najbolj ugodnem trenutku uničijo. Pri tem pa letalu samemu ne preti prav za prav nobena nevarnost. Letalo namreč, ki leti nizko pri tleh, predstavlja za protiletalsko topništvo zelo neprimeren cilj prav zaradi svoje velike brzine.

Poleg tega pa so tanki, kot so zdaj v rabi, zelo slabo zaščiteni pred ognjem iz aviona, posebno kar se tiče oklepa. Današnji tanki imajo namreč oklep predaj in ob straneh. Ta oklep je 20 do 25 mm. debel. Medtem, ko je krov, ki pokriva tank, zgornja samo 8 do 10 milimetrov debel. Tudi motor je zelo slabo zaščiten. Motor je

na tanku na zadnjem Njegov krov je poleg tega je iz jekla, sorazmerno debeline, in ves prevrtan, motor dovolj hladi.

Vidimo torej, da so deli tankov, to je motor, sadka, z zgornje strani slabo zavarovani. Za krov zadostuje, da vzgradijo avion strojnico, kalibra 25 mm., in avion bo lahko rekoč brez nevarnosti zasledil padel bojni voz iz zraka, obstrteljeval na delih, ki najbolj občutljiv. Poleg tega pa ima avion, kar se tiče gro ne, veliko prednost pred tankom. Po enem neuspešnem padu lahko avion svoj napad nekaj minutah zopet ponovi.

Vse te prednosti letalstva napadu na bojne vozove človeka seveda samo toliko časa; kler sovražnikovi lovci nimajo ščitijo prodiranja svojih tankov pred nasprotnikovimi kloni, ali pa da so avioni v ogro padu na sovražne tankov dostno zaščiteni od lastnih protiletalske artilerije.

Izkušnje na Poljskem, da di uspehi zadnjih bitk v so jasno pokazali uspešni lovanja zrakoplovstva na padu na sovražne oklopnice na zemlji.

IZ DOMOVINA

—18 mesečni otrok mlaki. Usodna nesreča pripetila v Senarski prijetni v Slov. gor. Posestnici v Slov. gor. Plešec, ki je pasla proti večjo živino, poleg nje pa rali na travniku njeni otroci. Dva otroka je postala posestnica z 18 mlaki hčerkico Marijo domov, Oba starejša sta sta pustila malo Marijo pred hišo ter sta se šla igrat. Deklica je potem mlaka, ki je kakih 50 metraljena od hiše. Mlaka odgrajna, otrok pa je skozi ograjo ter je utonil.

— Delavska zbornica svojem zastopniku intervencijo za zboljšanje Tekstilni tovarni v Laško lavi in delavke, stari 18 let, ki so zaslužili 18 din, so dobili povišek 20 din. Podjetje je lavec takoj ugodilo. bilo, da bi bilo tako podjetnikov še več, odstranjena vsa nesoglasja.

Če verjamete al' pa ne Fantje v naši tiskarni ne boje, če bi morali jaško vežbo. Sicer ne klicani med prvimi, letih že precej napredar bodo organizirali niki, bomo šli tudi ne bojimo, kot sem sem svojih izkušnjah v kodelstvu" lahko naprednimi edinicami, kot šstvo, pionirje, saperje, alpince in navadno Edino, kar nam še tambor in hornist. Če rega volja, se lahko pri

Desetletni Tonček strašno slabe volje. hišo je sedel na drvah njal: "Saj ni več za Vsem moram biti v strahu pred očetom, v pred materjo, v učiteljico. Oženil bo! Oženjen možki pred drugim kot pred no!"

Ameriški humoristi Twain je nekoč rekel: bodo Italijani bahali svojim Vezuvom! gara ga pogasi v tleh tah!"

WINNETOU

Pa nemakem izvralku K. Mays

mpak, master, ne zamerite, ni se mi! Tisti Winnetou oglavar Apačev, s tisoč vragov se spoprijel, tisti Old Fire-nd nam ustrelil mušico iz roja. Šatterhand še nikdar ne prešil s svojo kroglo in tudi bi najmočnejšega rdečkar-pestjo v kašo. Če bi eden junakov rekel, da pojde tako potovanje še vedno leano tudi za enega izmed ljudi, pa človek bi dejal, da končno le zdrav in cel in onkono prispel nazaj. Ampak človek, ki knjige piše—! Pshaw—! Kje imate konja?"

nišlim da ne. Trenutno še nimam konja, pa si ga kupil med potjo. Ali pa ali?"

Ali se vam je zmešalo, ali?"

—? Ker se ste ti, kar imenujete tam v starem nedeljskega lovca."

zakaj ne? Na, ker ste ti, kar imenujete tam v starem nedeljskega lovca."

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

—? Ker je vse na vas lepo snažno in čisto. Poglej-ke takega pravega prerijske-veca pa ga primerjajte s sa- seboj! Vaši visoki škornji ni in, zares, zlikani so, da icaar svetijo! Vaši legginsi — so iz najfinejše jelenovi-vaša lovska srajca je moj-sko delo Indijanke, vaš klo-šenim na najmanj dvanajst-jev in vaši samokresi z no-ved se gotovo niso nobene-čaloveku nič zalega storila!

JOŽE GRDINA: PO ŠIROKEM SVETU

Ko sem odhajal iz samostana, sta mi opat dr. Kostelec in pa župnik Bolcar naročala, da pozdravim ameriške rojake, zlasti pa te, ki so iz stiške župnije ter sosednjih župnij kot Krka, št. Vid in druge. Za svoje rojake v Ameriki se jako zanimajo ter so me vprašali, kako se ima ta, kako živi ona, ali so zdravi, kako napredujejo. Skoro za vsakega pa vedo. Župnik Bolcar mi je pokazal knjigo, v kateri ima sistematično vpisana imena vseh svojih župljanov, ki so se izselili in kdaj je kdo šel v Ameriko, kje živi. In samostansko obzidje je večkrat priča molitev, ki se odpravljajo za te izseljence. Prav priporočljivo je, da bi se tudi rojaki v Ameriki kaj spomnili na stiški samostan, na katerega so lahko upravičeno ponosni.

Poleg izletov po Dolenjski, sem jo krenil tudi še na nekaterih druge kraje; malo po Notranjski, nekoliko po Gorenjski, da si tako ogledam še druga dva dela Kranjske dežele.

Še pred odhodom iz Amerike mi prvi p. Bernard Ambrožič OFM: "Boste šli tudi kaj na Dobravo, stopite še v Gabrje, pa mi tam pozdravite moje starše. Kar patru Odilu Hajnšku reci, te pa bo šel z vami tja; po poti si ga pa privoščite kak polič na moje zdravje. To-le dajte pa očetu za tobak." Tako sem potem napravil, kajti odkloniti p. Ambrožiču tako prošnjo, ne bi bilo lepo. Tako sva jo mahnila z p. Hanjškom neko popoldne v Gabrje k Trnovčevim, kjer je rojstni dom požrtvovalnega ameriškega župnika in misijonarja, p. Ambrožiča.

Prišedši k Trnovčevim, nama pridejo nasproti oče Gregor Ambrožič, potem pa še mati Franciška, roditelja p. Ambrožiča, katerima je manjkalo še okrog 10 mesecev do zlate poroke. Pa kako oba čvrsta in živahna. Potem je prišel še gospodar Trnovčeve hiše, g. Aloj-

zij Ambrožič, brat p. Ambrožiča, svakinja in pa teta Franca, ter še drugi domači, ki so naju prav z veseljem sprejeli, le o tem niso hoteli nič slišati, da bi midva kmalu šla. "To pa že ne bo šlo," so dejali in g. Alojzij ter njegova sestra Franca sta se takoj spravila na lov za kokošmi. Nič ni pomagalo, da sva z p. Hajnškom protestirala proti temu, ter apelirala, da Bog ne daj, da katera kura radi naju zdihne. Najni protesti so šli enostavno v koš. Hočeš nočeš, morala sva za mizo z obljubo, da nekaj časa ostaneva.

V hiši smo pričeli razgovor in oče Gregor so najprvo vprašali, kako kaj njih Francej (p. Ambrožič). Silno veseli so poslušali, ko sem jim pripovedoval o njem, potem so pa dejali: "Ja, on je bil vedno tako priden pa dober, da sem ga najrajši imel. Pa pride domov na najino zlato poroko?" so vprašali mati, ki bi strašno radi videli, da bi bil pri zlati poroki navzoč njih sin-duhovnik.

Nato sem povedal, da morda, če le mogoče, da pride, četudi ima dela čez glavo; voditi mora župnijo, misijonariti, pa še Ave Marijo urejevati, to je ogromno delo.

"Oh, ko bi vsaj prišel!" so vzdihnil vsi domači in teta Franca je pa pripomnila, da če pride, mu ne bodo več pustili nazaj v Ameriko. "Potem je pa najbolje, da sploh ne pride, ker mi ga v Ameriki zelo potrebujemo," sem pripomnil. Domači so se nasmejali temu, narkar smo trčili na zdravje p. Ambrožiča.

Med živahnimi pogovori zagledam za mizo kup časopisov, bili so dobri katoliški časopisi in med njimi tudi "Amerikanski Slovenec" in "Ave Maria."

"Pri vas pa, kakor vidim, veliko čitate."

"Ja," pravijo oče Gregor, "rad berem, ampak najrajši berem vaše ameriške liste, ki

so tako lepo pisani, da jaz vse razumem; lepa slovenščina, tako vse lepo domače; naši tukajšnji listi pa imajo toliko tistih tujih besed, da človek polovico ne razume. Bi moral še posebej hoditi v šolo, da bi jih razumel. Ampak ameriški pa ja, ti so pa lepo urejeni, to pa vse razumem." Tako nekako so Trnovčev oče hvalili slovenske liste iz Amerike, ter kritizirali domače.

To kar so Trnovčev oče povedali, sem jaz čisto čul od naših ljudi v Ameriki, ko so se slično pritoževali nad starokrajškim časopisjem ter književnostjo sploh, češ, da je vse preveč tujk, da ne razumejo in tako sem naletel tudi doma. Bo že res, da razni profesorji v stari domovini, zlasti v Ljubljani, slovenski jezik vse preveč mrevarijo ter mu vsiljujejo tiste tujke, ki so mnogim tako nadležne, da naravnost zoprne. Je že lepo, da se slovenski jezik izboljšuje, zgledi, ampak besedilo naj bo slovensko.

Po obisku v Gabrju sem se napotil na Vrhniko. Takoj po zajtrku sem zajahal kolo ter jo mahnil preko Brega, Borovnice mimo orjaškega borovniškega mostu, kjer sem se za malo časa ustavil na Dolah pri teti Ančki, materini sestri, potem pa nadaljeval vse do Bistre. Tam sem pa razjahal mojega "konja" ter vstopil, da si ogledam nekdanji kartuzijanski samostan, ki že zdavnaj več ne služi svojemu namenu ter je v rokah g. Galleta.

"Prosim, ali si lahko ogledam nekdanji samostan, zlasti pa kapelo?" sem dejal služkinji, ko sem stopil na dvorišče.

"No, seveda, zakaj pa ne."

Naročila mi je, naj malo počakam, da gre po ključe, potem pa me vede po nekdanjih meniških prostorih, vstopil sem v nekdanjo kapelo, kjer so dobrih poldrugsto let še molili očetje kartuzijanci. V kapeli je vse še dokaj dobro ohranjeno, zlasti pa slike na stropu, ki predočujejo življenje in smrt ter poveljanje sv. Jožefa, iz česar je razvidno, da so bistriški menihi zelo častili rednika Gospodovega. Predvsem me je

zanimala smrt sv. Jožefa. Na postelji leži rednik Gospodov, poleg postelje na eni strani je Jezus Kristus, na drugi strani ob postelji pa božja mati Marija. Nekako tako kot je bilo v resnici, ko je umiral v nazareški hiši in tu so bistriški menihi tako lepo predočili ta dogodek, da je že radi tega vredno si ogledati nekdanjo samostansko kapelo. Na dvorišču sem si tudi ogledal lep velik kip Brezmadežne, ki zapuščen sameva na dvorišču, po hodnikih nekdanjega samostana so po stenah rogovi in druge lovske trofeje, kar ni nič v skladu z častitljivo in zgodovinsko stavbo, ki ni brez zasluga za ondotno bližnjo in daljno okolico.

Tako je oskrujen nekdanji samostan kartuzijancev, katere je ustanovil sv. Bruno. Ustanovitelj bistriškega samostana je bil koroški vojvoda Bernhard, ki je samostan ustanovil l. 1255, njegov sin Urh pa je samostan bogato obdaril z zemljiščem, ki je segalo od Podpeči do Rakitice, potem Cerknice in Logatca. Tja je spadala tudi naša vas, Prevalje z Zalostno goro. Menihi so imeli mnoge ugodnosti od strani države ter so bili prosti carine. Bistriškemu samostanu so bili naklonjeni tudi Celjski grofje: grof Friderik in pa nesrečna Veronika Deseniška sta samostan bogato obdarovala. Smostansko življenje strogih kartuzijancev je lepo cvetelo, dokler ga niso pričeli uničevati Turki. Najhujše je bil samostan prizadet ob času Lutrove reformacije, ko so se menihi poluteranili.

Sam prior Gregor 1552-1564 je bil v stiki z ljubljanskimi protestanti ter je podpiral slovenskega reformatorja in lutranskega Primož Trubarja. V takih okoliščinah je pa samostanska disciplina močno padla in nič čudnega ni bilo, da so bili morda neki škandali, o katerih se danes vedo dosti povedati, dasi je morda tudi to precej pretirano, zlasti kar piše neka knjižica "Kralj Matjaž." Je pač težava, kadar voz zagazi s ceste v—blato. Tiste čase je pač bilo na Kranjskem in po Slovenskem sploh dosti homatij radi nemškega Lutra, ki je sam kot menih izstopil iz samostana ter se—ženil.

Tako je luteranski val zajel žal tudi Bistro in samostan je potem celo prenehal. Leta 1598 pa ga je zopet obnovil nadvojvoda Ferdinand V. in potem je samostan zopet lepo procvital in napredoval tudi v kulturi; v samostanu so imeli šolo in pa prav lepo knjižnico, v kateri je bilo dosti važnih rokopisov. Menihi so se trudili za blagor ljudstva tako na kulturnem kakor tudi verskem polju. Poleg Preserja je leta 1658 na prijaznem griču zrasla cerkev sv. Jožefa, a leta 1727 pa je bila dozidana cerkev na Zalostni gori. V tem pa se je počasi bližala samostanu usodna ura. Avstrijski cesar Jožef II. je samostan leta 1782 razpustil. Nekdanji avstrijski monarh, ki je hotel Cerkev napraviti za nekako državno dekljo, je razpustil v avstro-ogrskih deželah okrog 738 samostanov, med njimi tudi bistriški, potem je prišel na vrsto pa stiški ter še nekateri drugi po slovenskih deželah. Nekateri od teh so se potem dvignili, bistriški ne več. Leta 1826 ga je kupil Fran Galle in ta rodbina ga še danes lastuje.

Prebivalstvo onih krajev ni zato nič na boljšem, ko so osvobojeni menihov, pač vse prej na slabšem; od privatnika nimajo nobenega dobička, od menihov bi ga lahko. Da je tako res, priča zopet obnovljeni samostan v Stični. Tam je radi tega vse bolj živahno, dočim se to ne more reči o okolici Bistre.

Se ni poteklo 150 let, so bili pa potomci cesarja Jožefa II. Habsburžani, pognani na vse strani sveta, kjer delajo pokoro za brezobzirno postopanje svojega prednika napram raz-

gnanim menihom, avstro-ogrška je šla pa dobesedno v franže.

Z željo, da bi se samostan zopet vrnilo redu, za katerega je bil pozidan, sem zapuščalo zgodovinsko stavbo, se zahvalil za naklonjenost, sedel na kolo ter se odpeljal na Vrhniko, kjer sem si najprvo ogledal rojstno hišo Ivana Cankarja. Pri vstopu v hišo me je sprejel prijazen mož, ki se bavi z čevljarstvom, ter mi razkazal hišo, v kateri je bil leta 1879 rojen pisatelj "Hlapca Jerneja" ter mnogih drugih povesti, Ivan Cankar, najbolj plodovit in pa odličan pisatelj našega naroda.

Z zanimanjem in spoštovanjem sem gledal hišo, kakor sem gledal Baragovo in Jurčičevo; saj so bili to veliki možje, četudi vsak drugačnega prepričanja in nazorov. Pri teh odličnih hišah sem pa jaz ugotovil, da se še najbolj spoštuje Jurčičevo hišo, zdi se mi, da so bližnji rojaki Jurčiča še najbolj ponosni na moža, ki je izšel iz njih srede, kajti Jurčičeva hiša je res narodni spomenik in narodni spomenik bi morala biti Vrhnicanom Cankarjeva hiša. To se pravi, da bi jo morala lastovati—Vrhnika. Lastnik hiše je Karol Kestner, ki se bavi s čevljarstvom.

Moj spremljevalec po Cankarjevi hiši mi potem predloži Spominsko knjigo, da se podpisem. Na prvi notranji strani knjige sem videl z dekoracijami obdan napis: "Velikemu sinu naroda, svojemuz zglede mu mojstru Ivanu Cankarju. Poklonilo v hvalačen spomin Ljubljanske učiteljsko društvo." V to knjigo sem podpisal svoje ime in datum obiska ter sem se poslovil.

(Dalje sledi)

IZ DOMOVINE

— Toča. Iz St. Lovrenca na Dol, 30. maja. Včeraj, v sredo, pop. okoli dveh je pobila toča med hudim nalivom in viharjem po Korenitki in Pljuski in nekoliko tudi po Občini, da bodo morali ljudje žita pokositi in fižol na novo saditi.

—Z drevesa je padla. Iz Zagorja se je pripeljala v ljubljansko bolnišnico Itehar Kristina. Doma je padla z drevesa tako nesrečno, da si je zlomila roko.

MALI OGLASI

Odda se
čedno sobo poštenemu fantu. Vse ugodnosti. Vpraša se na 996 E. 74th St. (180)

Išče se
ženska dobi stalno delo pri slovenski družini brez otrok. Ostane lahko čez noč. Splošna hišna in gospodinjstva dela. Za pojasnila se vpraša na 434 E. 157th St. blizu Waterloo Rd. (180)

Delo dobi
starejša ženska, ki bi pazila na dvehletnega otroka. Dom se nahaja v Euclidu, poldrugo miljo južno od Euclid Ave. Vprašajte na 24114 Highland Ave. (180)

Odda se
lepo stanovanje za veliko družino; obstoji iz 7 sob in kopališča. Vse moderno urejeno in dekorirano. Vprašajte pri Gornikovih, 6217 St. Clair Ave. (178)

Mesnica napradaj
Lastnik želi prodati lepo opremljeno in dobro idočo mesnico, ki se nahaja na izredno prometnem prostoru. Lepa prilika za rojaka mesarja, ki si želi ustanoviti svojo lastno obrt. Cena \$1,500. Vprašajte pri M. Petrovich, 253 E. 151st St. Telefon KENmore 2641-J. (July 27, 30, Aug. 1.)

Oblak Furniture Co.
TRGOVINA S POHIŠTVOV
Pohištvo in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

Vsled vojne v Evropi je Daljni Vzhod skoro stopil v ozadje, a se kljub temu vrše tam še vedno srditi boji med Japonci in Kitajci. Japonske čete ob zavzetju mesta Ichiang, Kitajska. Mesto je bilo zavzeto 11 junijah po 12 dnevem obleganju.

V pričakovanju na prihod zmagovalcev. Ranjeni nemški vojaki pričakujejo prihod zmagovalskih nemških čet na povratku iz Francije v Berlin. Vrnilo se je nad 15,000 s svetjem okrašenih nemških borcev.

Pravkar smo privozili po prelepi zeleni dolini in šinili v široko odprto ravnino, ko je stroj nenadoma presunljivo zaživžgal. Še en živžg, še eden in še eden, zavore so zaškripale, kolesa so škrtala, vlak se je ustavil.

Pri prvih živžgih smo skočili na noge. Vlak je bil v nevarnosti — In komaj da je stal, je vse planilo iz vozov na varno zemljo.

In videli smo, kaj se je zgodilo. Strašen pogled se nam je nudil. Proga je bila daleč naokoli posuta z ožganimi in osmojenimi ostanki vozov. Railtroublerji so ponoči napadli delavski vlak, natovorjen z živili za bližnji camp. Potrgali so tračnice, vlak je skočil iz tira in se zvrnil po visokem nasipu. Vozove so izropali, ljudi pobili pa ves vlak sežgali. Našli smo med razvalinami in pepelom ostanke ubitih ljudi, nobeden popotnikov menda ni ostal živ.

Kolika sreča, da smo se vozili po odprtem svetu in da je vlakodnja opazil razvaline ponesrečenega vlaka na tiru! Da smo se vozili ponoči, vsi bi bili zleteli po nasipu. Komaj nekaj metrov pred nesrečnim mestom se je vlak ustavil.

Popotniki in železniško oboje, vsi so bili strašno razburjeni in kar popisati ni mogoče, kako krepki izrazi so padali na račun zločincev. Grebli in kopali so po ladečih se ostankih vlaka, pa nič več se ni dalo rešiti. Vlakodnja je sestavil zapisnik in lotili so se proge, da jo za silo popravijo. Potrebno orodje vozi vsak ameriški vlak s seboj, ker se slični slučaj pogosto pripetijo. Vlaku da se muči, je pravil vlakodnja, drugega ne more storiti, ko da naznani dogodek na prihodnji postaji, zasledovanje zločincev in vse drugo pa da bo oskrbela jury, ki jo bodo seve takoj sestavili.

Medtem ko so popotniki čisto brez potrebe brskali po razvalinah vlaka, sem šel, da pogledam za sledovi roparjev.

Svet okoli železnice je bil raven in travnat, na levi, južni strani proge gol, na desni, proti severu, pa poraščen z grmičjem. Stopil sem ob progi nazaj, krenil proti severu in se v velikem polkrogu vrnil na kraj nesreče. Če sem bil količkaj pozoren, nisem mogel zgrešiti sledov.

In res sem kakih tri sto korakov daleč od nesreče našel med grmovjem poeptano travo, ljudje so sedeli in ležali za grmi-

(Dalje prihodnjič)

Sigrud Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

VENEC

Tedaj je postal nekoliko bolj krotak in je začel piti in jesti od Ragnfridinih dobrot.

Ko pa sta mu začela pivo in vino v glavo, je Sira Sigurd znova postal slabe volje, prepirljiv in vročeglav — prav dobro je vedel, da ni nikogar v sobi, ki bi mogel njega trpeti. Najprej se je lotil Gyrd, ki je bil pooblaščenec hamarskega škofa za Vaage in Sil; med škofovsko stolico in Trondom Ivarsonom je bilo nekajkrat prišlo do spora. Gyrd ni dosti govoril, Inga pa je bila vročekrvna ženska, nazadnje pa se je še brat Aasgaut vtaknil v pogovor in dejal:

"Nikar ne pozabljaj, Sira Sigurd, da so naš častitljivi oče Ingjald tudi tvoj višji pastir — v Hamarju dovolj vemo o tebi. Vmešavaš se v vsako stvar na Sundbuju in pač malo misliš na to, da si posvečen za drugačen stan, kakor da si Trondu vsak trenotek na razpolago in mu pomagati delati vsakršno krivico, tako da spravlja v nevarnost svojo dušo in izpodbija pravice, ki grede cerkvi. Mar nisi še nikdar slišal, kako se godi nepokornim in nezvestim duhovnikom, ki se upirajo svojim duhovnim očetom in predstojnikom? Ali ne veš, kako so angeli nekoč peljali svetega Tomaža Kanterburškega k peklenkim vratom in mu dovolili, da je pokušal skoznje. Silno se je začudil, da ne vidi nobenega izmed svojih svečnikov, ki so se mu bili prav tako upirali kot ti svojemu škofu. Bil je ravno na tem, da začne hvaliti božje usmiljenje, kajti sveti mož je vsem grešnikom privoščil odrešenje, kar angel naprosi hudiča, naj malo pridvigne rep — in tedaj šinejo venkaj ob silovitem tresku in zoprnem žveplenem smrdu vsi tisti duhovniki in učeni možje, ki so kdaj škodovali cerkvi. Tedaj je videl, kam so prišli."

"Lažeš, menih," je dejal duhovnik. "Tudi jaz sem slišal to pripovedko, toda ne duhovniki, temveč menihi prosjaki so šinili iz hudičeve zadnjice kot ose iz osinjak."

Stari Jon se je tako hrupno zasmel, da je preglasil vso služinčad, ter kričal:

"Bili so pač oboji, mislim..."

"Hudič mora tedaj imeti grozanski rep," je dejal Bjorn Gunnarson, gospa Aashild pa se je zasmejala in rekla:

"Kaj nisi slišal praviti, da sleherno zlo vlačič za seboj dolg rep?"

"Le tiho bodi, gospa Aashild," je zaklical Sira Sigurd, "ne govori mi o dolgem repu, ki ga zlo vlačič za seboj. Sediš tukaj, kakor da si ti gospodinja, ne pa Ragnfrid. Čudno pa je, da ji nisi mogla izlečiti otroka. Ali ni maš več tiste žive vode, s katero si nekoč trgovala? Tiste vode, ki je mogla iz razkosane ovce v zavretem kotlu napraviti zopet celo in iz žene v poročni postelji devico? O, dobro vem za tisto poroko tu v soseski, ko si zapeljani nevesti pripravila kopel..."

Sira Eirik je planil pokonci, zgrabil onega za ramena in ledja ter ga vrgel čez mizo, tako da so se prevrnili vrči in skleda in da sta s pijača in jed razlila po prth in tleh in je Sira Sigurd oblezal na podu z raztrgano obleko. Eirik je skočil čez mizo, da bi znova udrihnil po njem, pri tem pa rjul, da je prevpil ves trušč:

"Boš zaprl svoj ustrani go-

bec, ti peklenški duhovnik ti!"

Lavrans ju je skušal ločiti, Ragnfrid pa je stala bela kot mrlič pri svoji mizi in vila roke. Tedaj je priskočila gospa Aashild, pomagala Siru Sigurdu na noge in mu otrlila kri z obraza. Podala mu je čašo z medico ter rekla:

"Ne smete biti tako strogi, Sira Eirik, tako pozno pri popivanju je treba šalo razumeti. Sedaj pa lepo sedite, pa boste slišali, kaj je s tistim ženitovanjem. Ni bilo tu v dolini, niti nisem tako srečna, da bi poznala tisto vodo — če bi jo znala variti, bi gotovo ne ždela na svojem malem posestvu tu gori v dolini. Bila bi bogata gospa in bi imela posestvo tam doli kje v eni izmed velikih občin, blizu mesta in samostanov in škofov in stolnih kapitljev," je dejala in se nasmehnila vsem trem duhovnim možem."

"V starih časih pa je menda nekoč res poznal to umetnijo, tisto se je bilo namreč pripetilo v časih kralja Inga, kakor molim, ženin pa je bil Peter Lodinson iz Brattelanda, katera izmed njegovih treh žena pa je bila nevesta, lahko zamožljiva, ker še žive potomci vseh treh. No, ta nevesta je imela dovolj vzroka, da si je zaželela tiste vode, in si jo je tudi preskrbela, potem pa si je pripravila kopel spodaj v pivarni. A še preden se je mogla skopati, je stopila noter njena bodoča tašča. Bila je utrujena in umazana od ježe na ženitovanjski dvor, torej se je slekla in stopila v kad. Bila je že stara in devet otrok je že imela z Lodinom. Ampak tisto noč sta Lodin in Peter doživela vse drugačno veselje, kot sta pričakovala."

Ljudje v hiši so se krohotali, Gyrd in Jon pa sta zavpila, naj gospa Aashild pove še več takih zgodb. Vendar je gospa odklonila: "Z nami sedita dva svečenika in brat Aasgaut ter mladi hlapi in dekle. Končajmo, preden pogovor ne postane nesposoben in sirov, spomnimo se tudi, da je danes praznik."

Možje so zavpili, da ne, žene pa so pritrile gospe Aashild. Nihče ni opazil, da je bila Ragnfrid odšla iz hiše. Kmalu nato je morala Kristina, ki je doslej sedela prav na koncu ženske klopi med deklami, iti spat. Ker je bilo toliko gostov pri hiši, je spala v Tordisini sobi.

Bilo je mraz, da je kar peklo, in severni sij je plamenel in plapolal nad temni gora na severu. Sneg je škripal Kristini pod nogami, ko je z rokami, prekrižanimi čez prsi, drgetaje tekla čez dvorišče.

Tedaj je opazila, da hodi v senci stare hiše človeška postava burno sem ter tja po snegu, lomi in vije roke ter glasno vzdihuje. Kristina je spoznala mater, prestrašena stekla k njej in jo vprašala, če je bolna.

"Ne, ne," je živo odgovorila Ragnfrid. "Morala sem le na zrak. Kar pojdi in lezi, otrok."

Kristina se je okrenila, tedaj pa ji je mati tiho zaklicala: "Pojdi v hišo in lezi k očetu in Ulvhildi. Vzemi jo k sebi, da je iz nepazljivosti ne bo tiščal; kadar je pijan, ima tako težak spanec. Jaz pa bom spala nocoj tu v stari hiši."

"Jesus, mati," je rekla Kristina, "saj boste še zmrznili, ako boste spali tu gori, — in še sami vrh tega. In kaj poreče oče, ako nocoj ne pridete v posteljo."

"Še opazi ne tega," je odgovorila mati. "Ko sem odhajala, je

skoraj že spal, jutri pa se bo gel in bel obraz. Imel je zelo lepe, rjave kodraste lase in sive in jasne oči, ki pa so bile kakor stisnjene od tolstih vek; nos je bil premajhen, pa tudi usta so bila majhna in nabrekla, toda ne grda. Kljub rejenosti je bil la-

"Tako mraz vam bo," je streslo Kristino, toda mati jo je malce mehkeje zavrnila in se zaklenila v hišo. Znotraj je bilo prav tako mraz kot zunaj in temno kot v rogu. Ragnfrid se je dotipala do postelje, si strgala ruto z glave, sezula čevlje in zlezla med kožuhe, ki so jo prešinili z mrazom: bilo ji je, kot bi se pogreznila v zamet. Potegnila je odejo čez glavo, potegnila kolena tesno k sebi in vteknila roke v neдрje — tako je ležala in jokala, včasih čisto tiho in so ji pri tem lile solze, včasih pa je zavpila in zaškripala z zobmi. Končno pa je toliko segrela posteljo krog sebe, da se je je lotila omotica, in tako se je dopokala do spanca.

V.

Tisto leto, ko je Kristina spomladi dopolnila petnajst let, sta se Lavrans Bjorgulfson in vitez Andres Gudmundson z Dyfrina domenila, da se snideta na tingu v Holedisu. Na sestanku sta govorila o tem, da bi se Andresov drugi sin Simon zaročil s Kristino Lavransovo in dobil Formo, ki ga je bil gospod Andres podedoval po materi. Moža sta si v potrdilo tega domenka udarila v roke, vendar še niso napisali pisma, kajti Andres je moral poprej še urediti dediščino drugih otrok. Tudi zaročnega piva niso pili, vendar pa sta vitez Andres in Simon prišla na Jorundgaard, da bi si pogledala nevesto. Lavrans jima je priredil veliko gostijo.

Lavrans je že spravil pod streho svojo novo enonadstropno stanovanjsko poslopje z zidanimi ognjišči v pritličju in na izbi, bogato in okusno opremljeno z lesenimi rezbarijami in dobrim pohištvom. Prezidal je tudi staro hišo in sploh popravil zgradbe, tako da je zdaj stanoval, kot se je spodobilo orožencu. Živel je v velikem blagostanju, kajti sreča mu je bila doslej v vseh podjetjih mila, poleg tega pa je bil pameten in preudaren gospodar; zlasti je bil na glasu, da redi najkrajše konje in najlepšo živino vseh pasem. Odkar pa je dosegel, da se bo njegova hči omožila na Formo z možem iz Dyfrinskega rodu, so bili ljudje mnenja, da je dobro izvedel svoj sklep, postati prvi mož v dolini. On sam in tudi Ragnfrid sta bila močno zadovoljna, takisto gospod Andres in Simon.

Kristino je nekoliko potrla, ko je prvič zagledala Simona Andressona, kajti slišala je že tolikanj hvale o njegovi lepoti in dvorljivem vedenju, da je čez mero mnogo pričakovala od ženina.

Res je bila Simonova vnanjost čedna, vendar je bil nekam preživoten za svojih dvajset let, imel je kratek vrat in kot mesec okro-

hak, hiter, gibek in okreten, kadar se je trebalo zasukat. Bil je malce preglasnih in preneglih besedi, vendar je Lavrans menil, da ipak kaže razumnost in tudi znanje, kadar govori s starejšimi ljudmi.

Ragnfrid ga je hitro vzljubila in Ulvhild se ga je precej oklenila z največjo ljubeznijo — saj pa je tudi bil posebno dober in ljubezljiv z bolnimi dekletcem. In ko se je Kristina malce privadila na njegovo okroglo lice in na način njegove govornice, je bila zares prav zadovoljna s svojim zaročencem in vesela, da je oče zanj tako poskrbel.

Tudi gospa Aashild je bila na gostiji. Odkar jo je družina z Jorundgaard začela sprejemati, so se tudi velikaši v bližnjih srenjah zopet začeli spominjati čudnem slovesu, tako da je gospa sedaj mnogo občevala z ljudmi. Ko si je bila ogledala Simona, je rekla:

"Dobra je ta možitev, Kristina, Simon si bo utrl pot v življenje — marsikaterim skrbem boš ušla, in dober mož bo v skupnem življenju. Ta debeluhar se mi zdi dobra duša. — Če bi pa bilo na Norveškem, kot je bilo v prejšnjih časih in kot je še v drugih deželah, da namreč ljudje nasproti grešnikom niso strožji kot Bog sam, tedaj bi ti rekla, da si najdi slokega in otožnega prijatelja — takega, s katerim bi lahko posedela in pokramljala. Potem bi dejala, da ne boš z nikomer bolje vozila kot s Simonom."

Kristina je zardela, dasi ni popolnoma razumela besed gospe Aashilde. Ko pa je čas potekal in so se njene skrinite polnile in je zmerom poslušala govornice o poroki in o tem, kaj bo vzela v novo domačijo, se je je polotila želja, da bi se stvar podkrepila z zaročnim pismom in bi Simon prišel k njim na sever — nazadnje je mnogo mislila nanj in se veselila, da se zopet snideta.

Kristina je zdaj čisto dorasla in postala zelo lepa. Še najbolj je bila podobna očetu: bila je visoke rasti, ozka čez pas, tenkih drobnih členkov, vendar kljub temu okrogla in polna. Njen obraz je bil malce prekratek in preveč okrogel, čelo nizko, široko in belo kot mleko, oči pa velike, sive in mehke pod lepo zarisanimi obrvmi. Usta so bila nekoliko prevelika, vendar sveža, rdeča in polna, brada pa okrogla kot jabolko in lepo izoblikovana. Imela je prekrasne, goste in dolge lase, vendar so bili nekoliko temni ob straneh, prej rjavi kot plavi in čisto gladki. Lavrans ni nič rajši poslušal kot besede Sira Eirika, kadar je slavil Kristino. Dekle je od malega doraščalo pred njegovimi očmi, naučil jo je bil branja in pisanja ter jo je imel zelo rad. Vendar pa Lavransu ni bilo nič kaj po volji, da je duhovnik včasih primerjal njego-

Admiral Sir Andrew Cunningham je britski vrhovni poveljnik angleške morske sile v Sredozemlju. Pred nekaj dnevi je poginjal v beg italijansko brodogradniški bližini Malte, katero se je skrilo za oblaki umetnega dima in zbežalo v varno pristanišče.

Francoz, št. 2. — Pierre Laval je bil izbran za namestnika sedanjemu francoskemu diktatorju, maršalu Henri Philippe Patain. Laval je sin mesarja in je star 57 let in je že več let aktiven v političnem življenju. On je poznan po svojem simpatičnem delovanju napram Italiji in fašistom sploh.

VESELICA

bo popolen uspeh, ako jo oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih

vo hčer s svilen se blestečo žrebico, ki nima madeža na sebi. Dlje prihodnjaj bi.

Vendar so bili vsi ljudje mnenja, da bi bila Ulvhild še mnogokrat lepša kot sestra, da

Podpirajte Slove Trgovce

Domača industrija v mestu Elwood, Ind., kjer se sedanji republikanski predsedniški kandidat, W. L. Wilkie. Sedaj tu izdelujejo kampanjske tablice za automobile z Wilkiejevim imenom in na katerih je napisano "Upanje naše dežele" — (Hope of Our Country).

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

Henderson

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Glavni urad v lastnem domu: 351 No. Chicago St., Joliet, Illinois. POSLUJE ŽE 47. LETO

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v Joliet, Illinois.

Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOZENJE ZNAŠA OKROG \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%

K. S. K. Jednota ima nad 36,000 članov in članice v odrasli in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 184

V Clevelandu, Ohio je 15 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega obstanka nad \$7,400,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAŠA DOMOVINA"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, poštenih in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti. Se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, prosi za izjavo in onemoglost.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo stredo članice in članice do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 18. leta. Zavarovanje lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo razredu "AA" ali "BB." Mesečni prispevek v mladinski oddelki je nizek in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim letom narasča. Slučajni smrti otroka se izplača \$500 ali \$1,000 posmrtnine. Otroci lahko tudi zavarujejo za dobo 20 let, naker prejme zavarovanje izplačano v gotovini.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se šanko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 tedno. Assessment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih prispevkov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki se izdaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobitva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vduh in sirot. Če še nisi članica te mogočne in bogate podporne organizacije, pošlji nam pristopi tako!

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moral(a) biti določeno društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, pošljite nam zahtevo za ustanovitev društva. Če ste že članica te mogočne in bogate podporne organizacije, pošljite nam daljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: ZALAR, 351 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.